

Kuluttaja-asioiden toimintaohjelma 2030

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio julkaisi 19.11.2025 tiedonannon kuluttaja-asioiden toimintaohjelmasta 2030 ja kuluttajia sisämarkkinoilla koskevasta toimintasuunnitelmasta "Uutta pontta kuluttajan-suojalle, kilpailukyvyille ja kestävälle kasvulle" (COM(2025) 848 final, jäljempänä kuluttaja-asioiden toimintaohjelma 2030 ja toimintaohjelma). Neuvoston kuluttajansuoja ja kuluttajavalistustyöryhmässä valmistellaan toimintaohjelmasta neuvoston päätelmät. Asian käsittely on aloitettu kyseisessä työryhmässä 7.1.2026. Päätelmät on tarkoitus hyväksyä kilpailukykyneuvoston käsittelyssä 26.2.2026.

Suomen kanta

Suomi on ottanut kuluttajia koskevia kantoja oikeudenmukaisuutta digiympäristössä koskevaan tulevaan säädökseen E-kirjeessä 78/2025 vp ja komission tiedonannossa kattavasta EU:n keinovalikoimasta turvallista ja kestävää verkkokauppaa varten E-kirjeessä 38/2025 vp. Tämän kokonaisuuden kannalta olennaisia kantoja ovat muun muassa seuraavat:

Suomi on huolissaan sääntelyn pirstaloitumisesta ja siitä, että sääntely sen runsauden ja yksityiskohtaisuuden vuoksi muodostaa hallitsemattoman kokonaisuuden niin kuluttajille, yrityksille kuin sääntelyn noudattamista valvoville viranomaisille. Tarpeetonta hallinnollista taakkaa olisi syytä välttää. Kuluttajansuojasääntelyn toimivuus on tärkeä tekijä myös eurooppalaisten yritysten kilpailukyvyn kannalta. (E 78/2025 vp)

Suomi kiinnittää huomiota siihen, että viime vuosina on hyväksytty lukuisia digitaaliseen ympäristöön liittyviä säädöksiä, joita on sovellettu joko vain lyhyen aikaa tai joiden soveltamista ei ole vielä aloitettu. Ennen kuin annetaan uusia lainsäädäntöehdotuksia, olisi tärkeää arvioida perusteellisesti, millä tavoin horisontaalinen kuluttajansuojasääntely jo nykyisellään soveltuu digitaalisessa ympäristössä ilmeneviin ongelmiin. Lisäksi on tärkeää varmistaa kuluttajansuoja-, tietosuoja-, digi- ja datasääntelyn yhteentoimivuus ja yhtenäinen tulkinta. Edellä esitetystä huolimatta Suomi toteaa, että jotkin kysymykset saattavat vaatia erityiseen ongelmaan puuttuvaa kohdennettua lainsäädäntöä. On perusteltua arvioida esimerkiksi tarvetta ratkaisuille tiettyjen haavoittuvampien kuluttajien, kuten alaikäisten, suojelemiseksi digitaalisessa ympäristössä. (E 78/2025 vp) Suomi

pitää edelleen tärkeänä, että pelialan toimintaedellytykset turvataan, kun uutta lainsäädäntöä esitetään (TaVL 36/2025 vp ja SuVEK 69/2025 vp).

Suomi pitää tärkeänä, että viranomaisverkostot pystyvät puuttumaan myös EU:n ulkopuolelta eurooppalaisille kuluttajille kohdistuvaan toimintaan ja että eri viranomaisverkostot tekevät yhteistyötä. Lisäksi Suomi katsoo, että olisi perusteltua selvittää digipalvelusäädöksestä saatujen kokemusten perusteella, tulisiko Euroopan komission toimivaltuuksia tehostaa CPC-asetuksen uudistamistyössä erityisesti siltä osin kuin kyse on puuttumisesta EU:n ulkopuolelle sijoittautuneiden ja useisiin EU-maihin toimintaansa kohdistavien elinkeinonharjoittajien ongelmallisiin käytänteisiin. Kansallisella viranomaisella tulisi kuitenkin säilyä mahdollisuus päättää eri tehtäviensä priorisoinneista kansalliset olosuhteet huomioon ottaen. (E 78/2025 vp).

Suomi suhtautuu myönteisesti eurooppalaista tuotesäädöstä koskevaan aloitteeseen. Suomi pitää olennaisena, että tuotesäätelyä uudistettaessa ja pantaessa täytäntöön otetaan huomioon tapahtunut digitalisaatio ja toisaalta mahdollistetaan tuleva digitalisaatio. (E 38/2025 vp)

Suomi pitää tärkeänä, että uutta lainsäädäntöä harkittaessa ja valmisteltaessa kiinnitetäisiin huomiota voimassa olevan lainsäädännön kattavuuteen ja pidätyttäisiin päällekkäisestä sääntelystä. Suomi katsoo, että tulisi kiinnittää huomiota lainsäädännön vaikutusten arviointiin, lainsäädännön pirstaloitumisen välttämiseen ja odotuksiin lainsäädännön pysyvyydestä.

Suomi korostaa, että uutta sääntelyä kuluttajansuojan alalla tulisi harkita tarkasti. Mahdollisen uuden lainsäädännön olisi Suomen näkemyksen mukaan oltava riittävän yleisluonteista sekä kanava- ja teknologianeutraalia. Suomi tähdentää, että lainsäädännön tulisi olla tarpeellista, laadukasta ja yksinkertaista ja sen vaikutukset olisi huolellisesti arvioitava etukäteen.

Suomi katsoo, että kuluttajansuojan tason varmistaminen ja vahvistaminen tulisi toteuttaa pääasiassa tehostamalla täytäntöönpanoa. Suomi pitää tekoälyn ja muiden teknologioiden hyödyntämistä sekä viranomaisverkostojen sisäisen ja välisen toiminnan sujuvoittamista tärkeinä täytäntöönpanon tehostamisen keinoina.

Pääasiallinen sisältö

Kuluttaja-asioiden toimintaohjelma 2030 on EU:n kuluttajapolitiikan uusi strateginen kehys, jossa esitetään konkreettisia painopisteitä ja toimia seuraaville viidelle vuodelle. Toimintaohjelman tavoitteena on parantaa kuluttajansuojaa ja edistää kilpailukykyä, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja kestäväää talouskasvua erityisesti vahvistamalla EU:n sääntöjen johdonmukaista ja tehokasta täytäntöönpanoa, soveltamista ja noudattamisen valvontaa sekä vastaamalla merkittäviin haasteisiin, jotka liittyvät esimerkiksi digitaaliseen oikeudenmukaisuuteen ja kuluttajansuojaan verkossa.

Ohjelman painopistealueita ovat 1) sisämarkkinoita koskeva toimintasuunnitelma kuluttajille sellaisten esteiden poistamiseksi, jotka estävät kuluttajia hyödyntämästä kaikkia sisämarkkinoiden etuja; 2) digitaalinen oikeudenmukaisuus ja kuluttajansuoja verkossa, jotta voidaan vahvistaa kuluttajien, erityisesti lasten, suojaamista digitaalisessa ympäristössä; 3) kestävä kulutus ja kuluttajille tarjottavien kestävien tuotteiden ja palvelujen saatavuuden varmistaminen sekä kuluttajien suojaaminen viherpesulta; 4) kuluttajien oikeuksien tehokas täytäntöönpano ja parantaminen.

Sisämarkkinoita koskevan toimintasuunnitelman (1) osalta komissio aikoo saattaa valmiiksi maarajoituksia koskevan asetuksen (Geo-blocking Regulation). Tämän komissio suunnittelee tapahtuvan jo vuoden 2026 alkupuolella. Edelleen, komissio aikoo jatkaa

mainitun asetuksen soveltamisalan laajennuksen hyötyjen, haasteiden ja mahdollisten riskien analysoimista.

Komissio aikoo myös kehittää välineitä alueellisten tarjonnan rajoitteiden torjumiseksi myös tilanteissa, joita kilpailuoikeus ei koske (Q4 2026).

Komissio aikoo edistää rajat ylittävien rahoituspalvelujen tarjontaa muun muassa pääomamarkkinoilla tapahtuvien vähittäissijoitusten seurannalla (2026–2027). Komissio suunnittelee parantavansa taloudellisen lukutaidon tasoa EU:n taloudellisen lukutaidon strategian avulla (Q1 2026 alkaen).

Komission tarkoitus on esitellä eurooppalaiset digitaalisen identiteetin lompakot kaikissa jäsenvaltioissa turvallisena, luotettavana ja yksityisyyden turvaavana keinona digitaaliseen tunnistautumiseen (Q4 2026) sekä tehdä verkkovierailusopimuksia EU:n ehdokasmaiden kanssa (esim. Ukrainan ja Moldovan kanssa tammikuusta 2026 lähtien sekä Länsi-Balkanin maiden kanssa).

Komissio aikoo edistää rajat ylittäviä liikkumispalveluja käynnistämällä aloitteita multimoodaalisen liikkumisen digitaalipalveluista, yhtenäisestä sähköisestä varaus- ja lippujärjestelmästä sekä rautatiematkustajien oikeuksien kohdennetusta tarkistamisesta matkavarauksen parantamiseksi yhdistettäessä eri liikennemuotoja tai eri liikenteenharjoittajia, erityisesti rautateiden osalta (lainsäädäntöehdotukset – vuoden 2026 ensimmäinen neljännes); tarkastelemalla uudelleen vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuria koskevaa asetusta (2026); sekä käynnistämällä rajat ylittäviä autonvuokrauksia koskeva aloite (vuoden 2026 toisella neljänneksellä). Komissio aikoo myös vahvistaa kuluttajaolosuhteiden ja kuluttajakäyttäytymisen seurantaa ja analysointia, mukaan lukien elinkustannukset (vuoden 2026 loppuun mennessä).

Digitaalisen oikeudenmukaisuuden ja kuluttajansuojan verkossa (2) osalta komissio aikoo ehdottaa uutta säädöstä digitaalisesta oikeudenmukaisuudesta (Digital Fairness Act, Q4 2026) kuluttajiin kohdistuvien epäreilujen tekniikoiden ja kaupallisten käytäntöjen torjumiseksi. Erityisesti säädöksellä tavoitellaan alaikäisten suojelemista. Lisäksi tavoitteena on toimijoiden tasavertainen kohtelu digitaalisessa ympäristössä.

Komissio tavoittelee myös kuluttajien suojan parantamista verkkopetoksia vastaan (2026).

Komissio aikoo edistää tekoälyn oikeudenmukaista ja avointa käyttöä kuluttajamarkkinoilla, erityisesti soveltamalla tekoälysäädöstä ja soveltuvaa kuluttajansuoja- ja tuoteturvallisuuslainsäädäntöä (käynnissä).

Kestävän kulutuksen asiakokonaisuuden (3) osalta komission on tarkoitus tukea jäsenvaltioita vihreän siirtymän kuluttajansuojadirektiivin, kestävien tuotteiden ekologisesta suunnittelusta annetun asetuksen ja tuotteiden korjaamisesta annettuja yhteisiä sääntöjä koskevan direktiivin täytäntöönpanossa. Keskeisiä keinoja näissä ovat lakisääteistä virhevastuuta koskevan yhdenmukaistetun ilmoituksen ja kaupallista kestävyystakuuta koskevan yhdenmukaistetun merkinnän edistäminen (Q3 2026), sekä eurooppalaisen korjaamista koskevan verkkoalustan käynnistäminen (2028 mennessä).

Komissio suunnittelee tukevansa kiertotaloutta erityisesti vaihtamalla hyviä käytäntöjä sidosryhmien kanssa, jotta edistetään kuluttajien tarpeettomaksi käyneiden tavaroiden palauttamista, käytettyjen tavaroiden markkinoita ja palveluna tarjottavia tuotteita koskevia liiketoimintamalleja sekä innovatiivisia kiertotalouden alalla toimivia startup-yrityksiä (2027). Komissio aikoo myös tarkastella tarvetta antaa suositus, jolla edistetään sähköisen kaupankäynnin ”vihreiksi suunniteltuja” ominaisuuksia ja kannustetaan digitaalisten työkalujen kehittämistä ja käyttöä (2027).

Kuluttajien oikeuksien tehokkaan täytäntöönpanon ja parantamisen (4) osalta komissio aikoo ehdottaa kuluttajansuojaa koskevasta yhteistyöstä annetun asetuksen (CPC) tarkistamista (lainsäädäntöehdotus, Q4 2026) sekä tukea CPC-verkoston koordinoituja täytäntöönpanon valvontatoimia ja toimia EU:n kuluttajalainsäädännön laajamittaisten rikkomusten torjumiseksi.

Komissio aikoo myös toteuttaa tehokkaita toimia tuotteiden vaatimustenmukaisuuden parantamiseksi hyödyntämällä EU:n ja kansallisten tulli- ja markkinavalvontaviranomaisten valmiuksien välisiä synergioita ja perustamalla mahdollisesti EU:n markkinavalvontaviranomainen (käynnissä). Lisäksi komission tarkoituksena on päivittää markkinavalvontaa ja tuotteiden vaatimustenmukaisuutta koskevia sääntöjä osana eurooppalaista tuotesäädöstä (lainsäädäntöehdotus – Q3 2026), erityisesti EU:n ulkopuolelta tulevien tuonti- tuotteiden osalta, myös sähköisen kaupankäynnin kautta.

Edelleen, komission suunnitelmana on vahvistaa edustajakanteita koskevan direktiivin täytäntöönpanoa tukemalla edelleen kuluttajajärjestöjä, oikeuslaitoksen jäseniä ja kansallisia viranomaisia (käynnissä), maksimoida tekoälyn käyttö valvonta- ja markkinavalvontatoimissa, esimerkiksi eLab-hankkeen digitaalisissa tutkimuksissa ja tuoteturvallisuuden markkinavalvonnan digitaalisessa välineistössä (vuoteen 2027 mennessä), sekä tukea tiedotus- ja koulutustoimia EU:n ulkopuolisten maiden valmistajille ja muille toimittajien toimijoille (käynnissä).

Hallinnon ja sidosryhmäyhteistyön osalta komissio korostaa inklusiivisuutta, läpinäkyvyyttä ja dynaamisuutta ja aikoo järjestää säännöllisesti kokouksia jäsenvaltioiden viranomaisille ja muille edustajille (esimerkiksi vuotuinen kuluttajakonferenssi Consumer Summit sekä kuluttajansuojaa käsittelevä ministerifoorumi). Myös sidosryhmien kuulemista pyritään lisäämään ja tehostamaan.

Kyproksen puheenjohtajuuskaudella valmistellaan päätelmät kuluttaja-asioiden toimintaohjelmasta. Päätelmät on tarkoitus hyväksyä kilpailukykyneuvostossa 26.2.2026.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Asiaa ei käsitellä Euroopan parlamentissa.

Kansallinen valmistelu

Asia on käsitelty EU8-jaoston kirjallisessa menettelyssä 22. – 23.1.2026.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Tiedonannolla ei ole vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Asialla ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Asiakirjat

Komission tiedonanto: tiedonannon kuluttaja-asioiden toimintaohjelmasta 2030 ja kuluttajia sisämarkkinoilla koskevasta toimintasuunnitelmasta "Uutta pontta kuluttajansuojalle, kilpailukyvyille ja kestäväälle kasvulle" COM(2025) 848 final.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Sari Alho, TEM, sari.alho@gov.fi, 050-3960107
Eriika Melkas, TEM, eriika.melkas@gov.fi, 040-1947591

VAHVA-tunnus

EU/1158/2025

Liitteet**Viite**